

"... gayr-ı meş'ur, sâika ve şâika hisleriyle beraber, o arı, dünyanın ekser envâıyla ihtisas ve ünsiyet ve mübadele ve tasarrufa sahip olur." cümlesini açıklar mısınız?

İnsan, hayatın en cami ve mükemmeline mazhar olduğu için, bir çok hisler ve duygular ile donatılmıştır. Allah, kendi isim ve sıfatlarını tanıtmak için insana, bu isim ve sıfatları tartıp tanıyacak cihazlar vermiştir. Bu cihaz ve duyguların adedi, bilineni ve bilinmeyi çoktur. İşin uzmanları bu duygu ve latifeleri ana hatları ile tespit ve tayin etmişlerdir. Burada, bunlardan herkesin rahatlıkla bilebildiği zahiri ve batini hislerin yanında, bir de bilinmeyen hisler ve duygulara işaret ediliyor.

Saika: *Şuuru olmaksızın bir şeye sevk olunmaktır.* Buna **sevk-i ilahi** de denir. İnkarcı filozoflar buna **sevk-i tabii** veya **içgüdü** adını veriyorlar. Üstat burada arının mükemmel ve hikmetli vazifeleri görmesini **sevk-i ilahi** anlamında saika duygusu ile izah ediyor. Yani Allah, arıya ne yapacağını saika duygusu ile talim ediyor. Onu bu duygu vasıtası ile yönlendiriyor. Yoksa akli ve şuuru olamayan arının, o hikmetli ve mükemmel vazifeleri kendi başına görmesi, ya da kör ve sağır tabiatın sevki ile yapması imkansızdır.

Şaika: *Canlılardaki şevk ve motive duygusudur.* Allah, mahlukatına yapacağı vazifeleri **saika** ile bildirirken o vazifelere karşı istek ve arzuyu da **şaika** duygusu ile takviye ve teyit ediyor. Tabi bu saika ve şaika duyguları her canlıda aynı derece ve mertebede görünmez. Bu duygular insanlarda daha cami ve daha mükemmeldir.

Arı, saika ve şaika duyguları sayesinde gider, çiçeği bulur, onunla dostluk kurar, ona bir şeyler verir, ondan bir şeyler alarak, her bir nebatla münasebet kurar. İşte arıya bütün bu davranışları yaptıran temel nimet, **hayat** nimetidir. Zira insandaki bütün duygu ve latifeleri çalıştırıp anlamlandıran **hayattır**.

Cümlenin geçtiği yeri okumak için tıklayınız:

[Sözler, Yirmi Dokuzuncu Söz, Birinci Maksat.](#)